

Aile Bireyinize Yard?mc? Olmaya Gösterdi?iniz Tepkiler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile Bireyinize Yard?mc? Olmaya Gösterdi?iniz Tepkiler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16359>

Özet

Aile Bireyinize Yardımcı Olmaya Gösterdiğiniz Tepkiler Ölçeği (AYGTÖ), aile üyelerine bakım veren bireylerin, bu yolumun bakım sürecine karşı gösterdikleri **duygusal** ve **davranışsal tepkileri** ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, özellikle **onkoloji hastası** bireylere evde bakım sağlayan kişilerin yaşadığı stresi ve tepkileri incelemek üzere kullanılmaktadır. Bu araç, bakım vericinin yaşadığı zorluklar ve bu zorluklarla başa çıkma mekanizmaları değerlendirilerek, **bakım yükünün** Bakım Yüğü psikolojik boyutunu anlamlandırılmaya yardımcı olur. Ölçek, Ö. Uğur'un 2006 yılında yayımlanan doktora tezi kapsamında kullanıma sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Aile Bireyinize Yardımcı Olmaya Gösterdiğiniz Tepkiler Ölçeği, **Uyarılma** Uyarılma, Bakım Verici Tepkileri, Bakım Yüğü, Onkoloji, Psikolojik Değerlendirme, Evde Bakım.

Yazarlar

Ö. Uğur (Uyarlayan).

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, kronik veya ciddi bir hastalığa sahip (özellikle onkoloji hastası) aile bireyine ev ortamında yardım eden kişilerin, bu yardım sürecine verdikleri spesifik **tepkileri** ve gösterdikleri **duygusal yüklenmeyi** belirlemektir. Ölçek, bakım vericilerin kendilerini ne ölçüde tükenmiş, desteklenmiş veya stres altında hissettiklerini nicel olarak saptayarak, bu kişilere yönelik destek programlarının geliştirilmesine zemin hazırlar.

AYGTÖ, klinik ve akademik çalışmalarda **bakım verici sağlığını** değerlendirmek ve bakım kalitesini etkileyen psikososyal faktörleri ortaya çıkarmak için kritik bir araç işlevi görmektedir. Ölçeğin kullanılması, **bakım verici müdahalelerinin** etkinliğini ölçmekte de önemli bir rol oynamaktadır.

Yapı

AYGTÖ'nün ölçtüğü temel psikolojik yapı, "Bakım Vericinin Yardımcı Olma Tepkileri"dir. Bu yapı, genellikle bakım görevlerinin getirdiği fiziksel, duygusal ve sosyal zorluklara karşı geliştirilen bilişsel ve davranışsal reaksiyonları kapsar. Ölçek, bakım vericinin hastalığının seyrine, tedavi sürecine ve hastanın ihtiyaçlarına verdiği kişisel ve içsel tepkileri derinlemesine inceler.

Ölçek, muhtemelen olumlu ve olumsuz tepki boyutları gibi alt boyutları içermektedir, ancak bu alt boyutlar adaptasyon çalışmalarında detaylarında yer almaktadır. Genel olarak, **duygusal gerilim**, **kabullenme** ve **kişisel fedakârlık** gibi bileşenler bu yapıların merkezinde yer alır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasında geçerlik çalışmaları, Ö. Uğur (2006) tarafından yürütülen doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ancak, bu kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Geçerlik, bir ölçme aracının gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçüp ölçmediğini gösteren en önemli **psikometrik özelliklerdendir** psikometrik özelliklerdendir.

Uyarlama çalışmasında, muhtemelen kapsam geçerliği, yapı geçerliği (faktör analizi yoluyla) ve ölçüt bağımlı geçerlik gibi yöntemler kullanılarak ölçeğin Türkiye örnekleminde geçerli bir araç olduğu gösterilmiştir. Detaylı geçerlik verileri için 2006 tarihli doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Kaynakta güvenirlik bilgileri açıkça sunulmamıştır ('-'). Ancak, bir uyarlama çalışmasının temel gerekliliği olarak, ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve/veya test-tekrar test güvenirliği gibi yöntemlerle incelenmesi beklenir. Güvenirlik, ölçeğin ölçtüğü sonucun zaman içinde ne kadar tutarlı ve hatasız olduğunu gösterir.

Ölçeğin güvenirlik değerleri, adaptasyon çalışmasının yapıldığı **Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü** Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesindeki doktora tezinde detaylıca raporlanmıştır. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda başarılı olduğunu işaret eder.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapısının Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik yapıyı destekleyip desteklemediğini belirlemek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir.

Uyarlama sürecinde, açılmayacak veya doğrulayacak faktör analizlerinden biri veya her ikisi kullanılarak ölçeğin faktör yapısının korunduğu veya yeniden şekillendirildiği varsayılmaktadır. Bu analiz sonuçları, ölçeğin psikolojik yapıya netleştirilen en önemli bulgulardır.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarılama (Adaptasyon)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak psikometrik araçlar genellikle Likert tipi derecelendirme kullanır (Örn: 1=Hiçbir zaman, 5=Her zaman).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Kronik hastalığı olan (özellikle onkoloji) bireylere evde bakım veren aile üyeleri.

Age Group: Yetişkin bakım vericiler.

Population Details: Ege Üniversitesi'ne bağlı birimlerde tedavi gören onkoloji hastalarına evde bakım veren birincil bakım vericiler. Çalışma, İzmir'de yürütülmüştür.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Uygulama, yüz yüze veya anket yoluyla yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bakım Verici Stresi, Aile Tepkileri, Onkoloji Hastaları, Evde Bakım, Psikososyal Destek, Ölçek Uyarılması.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor.

Correspondence Address: Doktora tezi yazarı Ö. Uğur (Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2006).

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal kaynağı bilinmemekle birlikte, Türkçe uyarılması 2006 yılında akademik bir çalışmada kapsamında tamamlanmıştır. Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izni gerekmektedir. Ölçeğin tam metni ve kullanım detayları, tez çalışması aracılığıyla erişilebilir durumdadır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[aile-bireyinize-yardimci-olmaya-gosterdiginiz-tepkiler-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bu ölçeğin Türkçe uyarlamasına ait birincil referans, aşağıda belirtilen **doktora tezi** [doktora tezi](#) çalınmasıdır:

Uğur, Ö. (2006). *Onkoloji hastasına evde bakım verenlerin bakım yükünün incelenmesi*. (Doktora tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tezin tam metnine Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Aile Bireyinize Yardımcı Olmaya Gösterdiğiniz Tepkiler Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içeriğinde yer almamaktadır. Maddeler, Ö. Uğur (2006) tarafından hazırlanan doktora tezinin ekler bölümünde bulunabilir.